

КОНТРОЛЬ ТА УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕЧНІСТЮ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

Курепін В.М., канд. екон. наук, доц.
Піндера М.В., здобувач вищої освіти
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Забезпечення населення достатньою кількістю безпечних та поживних харчових продуктів є ключовою передумовою нормального функціонування організму та збереження здоров'я людини. Вживання небезпечних продуктів, що можуть містити патогенні мікроорганізми, віруси, паразити або токсичні хімічні сполуки, призводить до розвитку широкого спектру захворювань – від гострих шлунково-кишкових розладів до онкологічних патологій. Такі продукти спричиняють формування порочного кола між хворобами та недостатнім харчуванням, що особливо негативно впливає на дітей раннього віку, осіб похилого віку та людей із хронічними захворюваннями.

Захворювання харчового походження, як правило, мають інфекційну або токсичну природу та зумовлені потраплянням до організму патогенних бактерій, вірусів, паразитів чи шкідливих хімічних сполук через забруднені харчові продукти чи воду. Хімічне забруднення харчових продуктів може спричинити гострі отруєння, а також сприяти розвитку хронічних, у тому числі онкологічних, патологій. Значна частина таких захворювань має тяжкі наслідки для здоров'я людини [1]. Тягар захворювань харчового походження для громадського здоров'я та економіки часто залишається недооціненим через недостатню реєстрацію випадків і складність встановлення причинно-наслідкових зв'язків між контамінацією харчових продуктів та спричиненою нею захворюваністю чи смертністю.

Безпека харчових продуктів відіграє вирішальну роль у збереженні здоров'я населення [2], забезпеченні продовольчої стабільності та доступу до якісного та збалансованого харчування. Вона виступає важливим фактором економічного зростання [3], сприяє розвитку національної та міжнародної торгівлі, підтримує туристичну галузь і є одним із факторів сталого розвитку.

Процеси урбанізації та трансформації споживчих практик зумовили зростання частки населення, яке здійснює придбання та споживання харчових продуктів, виготовлених в закладах громадського харчування. Водночас глобалізаційні тенденції стимулюють підвищений попит на розширений асортимент харчової продукції, що, у свою чергу, спричиняє ускладнення структури.

Зазначені проблеми покладають на виробників продовольства та фахівців харчової промисловості підвищену відповідальність за забезпечення безпеки харчових продуктів. У контексті зростання швидкості та дальності транспортування продовольчої продукції локальні інциденти можуть швидко розростатися до масштабів міжнародних надзвичайних ситуацій.

Гарантування безпечності харчових продуктів виступає спільним завданням низки національних державних інституцій [4] і потребує тісної міжсекторальної координації на всіх етапах виробництва, перероблення, транспортування.

В результаті аналізу проблематики контролю та управління безпечністю харчових продуктів встановлено, що ефективна система забезпечення продовольчої безпеки потребує комплексного підходу, який поєднує державне регулювання, науково обґрунтовані технології виробництва та належну відповідальність суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел

1. Kurepin, V.M., & Ivanenko, V.S. (2023, November 15). Ecology and war: A view through the past into the future, global challenges, threats [Conference presentation abstract]. *Ekologia i racjonalne zarządzanie przyrodą: edukacja, nauka i praktyka* : Materials of the International Scientific and Practical Conference, MANS w Łomży, Łomża – Zhytomyr, Poland. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/16200>.

2. Sukhorukova, A., & Nekhaychyk, Y. (2024, October 2–4). Strategic priorities for the development of the agro-industrial complex of Ukraine in the context of integration processes [Conference presentation abstract]. *Theory and practice of agro-industrial complex development*: Proceedings of the 25th International Scientific and Practical Forum, Lviv National University of Environmental Management, Dublyany, Ukraine. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20669>.

3. Kurepin, V.M., & Ivanenko, V.S. (2024). Application of digital technologies in agriculture to achieve sustainable development goals. *Modern Economics*, 47(2024), 62–69. [https://doi.org/10.31521/modecon.V47\(2024\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V47(2024)-09).

4. Ivanova, V.V., & Sukhorukova, A.L. (2024, November 19–22). Strategic management of food security under sustainable land use in the European Union [Conference presentation abstract]. *Theoretical and practical research of young scientists* : Proceedings of the 18th International Scientific and Practical Conference of Masters and Postgraduates, NTU “KhPI”, Kharkiv, Ukraine. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20661>.